Ф 03-69

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Криворізький фаховий коледж
Національного університету «Київський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник начальника коледжу
з навчально-методичної роботи
_____ Галина ДАНИЛІНА
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
«31» 08 2026 р.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління»
(назва навчальної дисципліни)

спеціальності D3 Менеджмент
(код та назва спеціальності)

освітнього ступеня бакалавр

Кривий Ріг
2026

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів освіти денної форми навчання з навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління»,
(назва навчальної дисципліни)

складені на основі навчальної програми, затвердженої «31» 08 2026 р.
та навчального плану НБ(П)-03.05.02-073/25,
затвердженого «09» 06 2025 р.

Укладач: викладач, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Смирнова Надія Вікторівна
(посада, наук..ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи обговорено на засіданні циклової комісії менеджменту, логістики та транспортної інфраструктури
(повна назва циклової комісії)

Протокол № 13
від «26» 08 2026 р.
Голова циклової комісії
(підпис) Надія СМИРНОВА (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО
Завідувач
навчально-методичного кабінету
(підпис) Марина КОЛЬЧАК (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
«27» 08 2026 р.

1 Пояснювальна записка

Державне регулювання економіки покликане забезпечувати її рівновагу і сталий розвиток. Напрямки, форми і масштаби державного регулювання економіки визначаються характером економічних, соціальних, екологічних та інших проблем у будь-якій країні певного періоду.

Державне регулювання економіки в умовах сьогодення є системою типових заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, які здійснюють державні установи та суспільні організації з метою стабілізації та адаптації існуючої соціально-економічної системи до умов, що змінилися.

Процес регулювання економіки потребує комплексу організаційних, економічних, фінансових і управлінських заходів як складових ефективної реалізації політики соціального розвитку.

Основною метою сучасного державного регулювання економіки є його переведення на інтенсивний шлях розвитку з послідовним скороченням видатків на екстенсивне зростання і вкладень в інтенсифікацію ефективного використання вже створеного господарського потенціалу.

Саме на це орієнтовані дані методичні вказівки, розроблені для самостійного вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» здобувачами вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент.

Мета навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» – надати здобувачам вищої освіти знання щодо сутності, засобів, сфер, об'єктів і механізмів державного регулювання економіки, а також з'ясування ролі його інструментів: прогнозування, планування, програмування.

Вивчення навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» сприятиме підвищенню рівня загальноекономічної підготовки бакалаврів, формуванню у них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем із позицій державних інтересів.

2 Загальні методичні вказівки

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» спрямована на розширення знань здобувачів вищої освіти стосовно проблемних питань щодо виконання державою функцій на загальному та регіональному рівні, формування світогляду.

Виконання вказаних у даних методичних вказівках завдань передбачає самостійне їх вивчення здобувачами вищої освіти, керуючись рекомендованими літературними джерелами.

3 Орієнтований тематичний план з тем, які винесені на самостійну роботу

№ розділу, теми	Назва розділу і теми	Кількість годин на самостійну роботу
1	2	7
6 семестр		
Розділ №1. «Сутність і методологія державного та регіонального управління»		
1.1	Економічна природа державного регулювання економіки	6
1.2	Світовий досвід регулювання економіки	4
1.3	Структуроутворюючі частини, цілі, сфери та принципи державного регулювання економіки	4
1.4	Функції державного регулювання економіки	4
1.5	Розмежування функцій державного регулювання за рівнем управління	2
1.6	Інструменти державного регулювання економіки	4
1.7	Методи державного регулювання економіки	4
	Всього за розділом №1	28
Розділ №2. «Норми і засоби державного та регіонального управління»		
2.1	Норми і нормативи державного регулювання економіки	4
2.2	Засоби державного регулювання економіки	12
	Всього за розділом №2	16
Розділ №3. «Сфери та об'єкти державного та регіонального управління»		

3.1	Особливості державного регулювання окремих сфер та об'єктів	10
3.2	Державне регулювання охорони природи та природокористування	9
	Всього за розділом №3	19
Всього за 6 семестр		63
Всього за навчальною дисципліною		63

4 Методичні вказівки до самостійної роботи

РОЗДІЛ №1. «СУТНІСТЬ І МЕТОДОЛОГІЯ ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»

Тема №1.1. Економічна природа державного регулювання економіки

(1, 2, 4, 5, 6)

Завдання для самостійної роботи:

1. Сформулювати мету та сутність державного управління.
2. Виділити основні цілі та завдання державного управління на сучасному етапі розвитку України.
3. Розглянути державне управління як системне суспільне явище.
4. Охарактеризувати суб'єкт та об'єкт державного управління.
5. Визначити роль державного управління в системі суспільних наук.
6. Охарактеризувати фундаментальні процеси державного управління щодо планування, організації, зв'язку із зовнішнім середовищем.
7. Проаналізувати державне та регіональне управління з позиції мистецтва управління.

Тема №1.2. Світовий досвід регулювання економіки

(1, 2, 4, 5, 6)

Завдання для самостійної роботи:

1. Здійснити аналіз економічної теорії держави.
2. Охарактеризувати теорію суспільного договору.
3. Розкрити сутність теорії «фіаско держави».
4. Проаналізувати теорію трансакційних витрат.
5. Розглянути соціальну структуру суспільства та напрями державного управління соціальними процесами у різних країнах світу.
6. Здійснити характеристику теорії соціальної мобільності.
7. Проаналізувати державне управління в сфері вищої освіти в зарубіжних країнах (Канада, США, Японія).

Тема №1.3. Структуроутворюючі частини, цілі, сфери та принципи державного регулювання економіки

(1, 2, 4, 5, 6)

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати типологію влади за М. Вебером та Д. Істоном.
2. Вивчити джерела влади за Е. Тоффлером.
3. Охарактеризувати різновиди влади.
4. Розкрити сутність та проаналізувати функції влади.
5. Прослідкувати історичні витоки поділу державної влади.
6. Обґрунтувати шляхи забезпечення самостійності гілок влади та їх співробітництва.

Тема №1.4. Функції державного регулювання економіки

(1, 2, 4, 5, 6)

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначити поняття, склад, структуру та повноваження парламенту України.
2. Охарактеризувати організацію виконавчої влади за Конституцією України.
3. Проаналізувати роль Уряду в державному управлінні.
4. Охарактеризувати методи ефективної організації виконавчої влади на центральному та місцевому рівнях управління.
5. Проаналізувати оновлені підходи до ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування.

Тема №1.5. Розмежування функцій державного регулювання за рівнями управління

(1, 2, 4, 5, 6)

Завдання для самостійної роботи:

1. Здійснити аналіз єдиної системи центральних органів виконавчої влади.
2. Охарактеризувати права, компетенції та функції центральних органів виконавчої влади.
3. Розглянути регіон як об'єкт державного управління.
4. Визначити сутність, цілі та специфіку регіонального управління.
5. Здійснити аналіз напрямів державного управління регіональним розвитком.
6. Визначити основні завдання, правовий статус і компетенції місцевих державних адміністрацій.
7. Проаналізувати відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних і горизонтальних зв'язків.

Тема №1.6. Інструменти державного регулювання економіки

(1, 2, 4, 5, 6)

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати функціонування державно-владного механізму за різних рівнях державного управління.
2. Охарактеризувати механізм державного регулювання економічних процесів у сучасній Україні на різних рівнях управління.
3. Розглянути заходи державного регулювання підприємництва на рівні місцевих органів влади.

Тема №1.7. Методи державного регулювання економіки

(1, 2, 4, 5, 6)

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати сучасні методи державного управління.
2. Проаналізувати інституційно-правові та організаційні механізми реалізації регіональної політики держави.
3. Розглянути фінансові механізми держави як основу соціально-економічного розвитку регіону.
4. Окреслити соціально-психологічні механізми реалізації регіональної політики держави.
5. Здійснити аналіз зарубіжного досвіду регіонального управління

РОЗДІЛ №2. «НОРМИ І ЗАСОБИ ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»

Тема №2.1. Норми і нормативи державного регулювання економіки

(1, 2, 4, 5, 6)

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати реформування організаційних структур державного управління за Концепцією адміністративної реформи в Україні.
2. Обґрунтувати нагальність бюджетної реформи в Україні.
3. Окреслити основні напрями реформи державної служби в Україні.

4. Обґрунтувати необхідність створення сучасного нормативно-правового, наукового та інформаційного забезпечення системи державного управління.
5. Довести необхідність та дієвість інноваційних технологій у державному управлінні.
6. На прикладах довести необхідність створення сучасного нормативно-правового, наукового та інформаційного забезпечення системи державного і регіонального управління.

Тема №2.2. Засоби державного регулювання економіки

(1, 2, 4, 5, 6)

Питання для самоконтролю:

2. Охарактеризувати зміст і функції державної економічної політики, її основні типи.
3. Проаналізувати основні проблеми економічної політики в Україні на сучасному етапі?
4. Проаналізувати державну фінансову політику
5. Здійснити аналіз сучасних світових тенденцій у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.
6. Охарактеризувати механізм інноваційно-інвестиційної політики держави.

РОЗДІЛ №3. «СФЕРИ ТА ОБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»

Тема №3.1. Особливості державного регулювання окремих сфер та об'єктів

(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)

Питання для самоконтролю:

1. Проаналізувати сутність соціальної політики держави та її основних складових.
2. Здійснити аналіз державного управління в сфері соціальних відносин.
3. Розглянути соціальний конфлікт та його функції у суспільстві.
4. Проаналізувати сучасну соціально-економічну ситуацію в Україні.
5. Прослідкувати основні напрями формування та розвитку сучасної соціальної політики в Україні.
6. Розглянути державне управління сферою культури в Україні.

Тема №3.2. Державне регулювання охорони природи та природокористування

(1, 2, 4, 5, 6)

Питання для самоконтролю:

1. Проаналізувати напрями державної екологічної політики.
2. Розглянути функції управління сферою природокористування на рівні центральних і місцевих органів влади.
3. Охарактеризувати екологічні проблеми на рівні країни та напрями їх розв'язання.
4. Визначити проблеми природокористування на рівні конкретного регіону і окреслити шляхи їх вирішення.
5. Проаналізувати сутність та значення екологічної освіти для окремого громадянина та суспільства в цілому.

5 Рекомендовані навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни

1. Бортняк В.А., Вітвіцький С.С., Дніпров О.С. та ін. Державне управління: підручник / за заг. ред. В.П. Пєткова. – Київ: Видавництво «КНТ», 2025. – 214 с.

2. Нагаєв В.М. Державне та регіональне управління: курс лекцій для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». – Харків: КП «Міська друкарня», 2023. – 366 с.

3. Постніков О.О., Смерічевська С.В. Центральні закупівельні організації як інструмент

боротьби з корупцією та порушеннями у сфері державних закупівель в Україні. *Бізнес Інформ*. №4, 2024. С. 260-266 – Index Copernicus, Google Scholar

4. Поточилова І.С. Державне та регіональне управління сталим розвитком: конспект лекцій. – Миколаїв: МНАУ, 2025. – 235 с.

5. Розмарина А.Л. Державне та регіональне управління: конспект лекцій. –Одеса: ОДЕКУ, 2022. – 98 с.

6. Романів П.В. Державне та регіональне управління в туризмі. Навчальний посібник. – Київ: Видавництво «Каравела», 2025. – 104 с.

7. Смерічевська С.В., Постніков О.О. Державні закупівлі: еволюція розвитку та кращі світові практики. *Проблеми системного підходу в економіці.* Випуск 1(94), 2024. С. 95-102 – Index Copernicus, Google Scholar URL: http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/1_94_2024_ukr/16.pdf